

“Em relaciono amb la **pedra** d'una manera especial”

Des de fa uns anys, Ernest Altés dedica força temps a crear escultures destinades a l'espai públic. El 27 de novembre passat es va inaugurar al Jardí d'Escultures de Montjuïc, de la Fundació Miró, la seva darrera creació, 'Gènesi III'.

Ernest Altés (Vic, 1956) és un artista precoç. Va començar la seva trajectòria escultòrica als nou anys i des d'aquesta data no ha parat fins que ha pogut viure de l'art en el seu espectre més ampli. Altés és autor del guardó del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i té prop de vint obres públiques a França, Alemanya, Catalunya i Andorra. Ha editat llibres de gravats i poemes amb Miquel Martí i Pol i Jordi Coca. Viu des de fa deu anys a All, un poble de la Cerdanya, on la tranquil·litat i la natura l'ajuden en els moments creatius. Considera que hi ha dues menes d'artistes: els que pensen que el món ha d'estar agraït que existeixin, i els que, com ell, agraïxen al món poder existir. Afirmar que el seu art és concret, i que l'efímer i intangible el veu a la natura.

—La seva formació d'artista és atípica?

—Sí, començo de jove interessant-me en general per l'art i no és fins als quinze anys que em decanto per l'escultura. Durant uns anys m'ajuden els pares; de fet, va ser com si estudiés una carrera, però en comptes d'estudiar anava a Madrid a veure una exposició o al Caire a veure les piràmides. Vaig deixar el batxillerat i això volia dir que hi havia una força de voluntat meua i un control dels meus pares, els quals, per cert, els interessa molt l'art. Tenia la terra abonada.

—La seva obra s'ha valorat més a l'estranger que aquí?

—Des de fa uns anys he fet molta escultura pública a Catalunya, però sí que és cert que a Alemanya els ha interessat la meua obra. Ara fa temps que no faig obra petita i és més difícil exposar allà, l'any vinent tornaré a exposar a Hamburg. També he fet exposicions i he participat en alguns simposis a França, però Alemanya és on més agrada el que faig.

—D'entre la seva obra destacaria alguna d'una forma especial?

—La primera obra pública que vaig fer a Llançà (Alt Empordà) va ser important per a mi. L'altra gran obra, la vaig fer fa dos anys, és *El portal*, una gran escultura que hi ha a l'entrada de la Seu d'Urgell. A partir d'aquesta escultura la meua concepció mental ha canviat, em sento capaç de fer coses més importants. Ara, per exemple, dissenyo una obra privada que ha condicionat tot un jardí, o una plaça pública a Puigcerdà, que és una escultura en el seu conjunt.

—Però, entre la seva obra hi ha peces que tenen una projecció pública molt important, oi?

—Sí, l'obra sobre la reunificació d'Alemanya, instal·lada a Berlín, o bé el guardó del Premi d'Honor a les Lletres Catalanes. L'obra de Berlín té una significació especial perquè l'estava instal·lant l'octubre de l'any 1990 i tenia una mica la sensació de viure un moment històric important. Ara bé, haig de dir que totes les meues peces públiques són fruit d'un procés de

concentració idèntic, siguin per on siguin. A mi, el que més m'interessa del món de l'art és l'obra pública, perquè és un privilegi que té poca gent. Crear símbols, punts de referència, és un privilegi..., per bé i per mal, perquè de segur que hi ha gent a qui no agrada la meua obra.

—Per què escull viure sempre a pagès, allunyat de la ciutat?

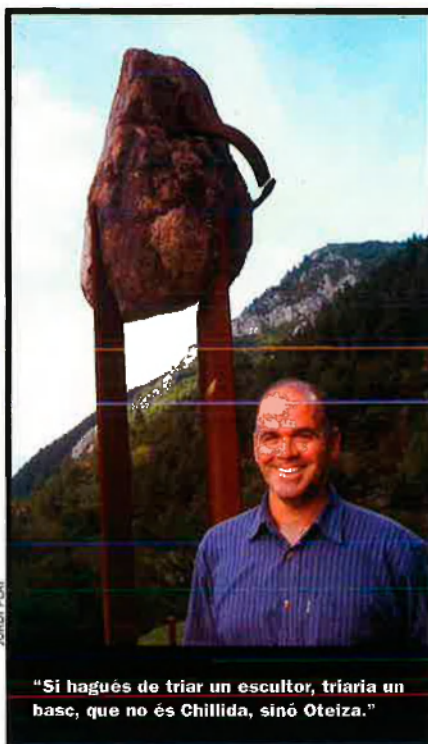
—Jo vaig estar des dels deu als setze anys a Barcelona, estudiant, i tenia l'habitació plena de rocs, arrels, fulles... Era molt curiós perquè tots els meus amics tenien pòsters de futbolistes, grups de música; no vaig tenir mai relació amb la ciutat, jo estava pendent del cap de setmana, que seria fora, i em passava el dia passejant i mirant l'herba i els arbres. Em no dreixo d'estar a la natura, i això vol dir des de collir un carbassó a mirar una gallina o fer un vol per la natura.

—Escull la Cerdanya per algun motiu en especial?

—Escullo els Pirineus. M'interessa la muntanya, encara que m'agrada el mar, però per viure vull un clima fred. Una altra cosa que m'interessa és viure a Catalunya, m'agrada estar al meu país malgrat que durant molts anys no se'm feia gaire cas. Per a mi és una part important de la meua vida, des de sempre he tingut clar que vivim en un país oprimat, com tants altres, però aquest fet no influeix en la meua l'obra, sinó en la meua vida. Em sap molt greu que Catalunya no sigui independent, però també veig que això és minoritari. Quan no podíem votar era molt fàcil, però ara, veus com vota la gent i t'adones que, als catalans, no els interessa ser independents d'Espanya, i això és el que hi ha.

—Ha establert una relació especial amb Miquel Martí i Pol...

—D'entrada, he de dir que és un amic dels meus pares. De petit, era un amic de la família i prou; quan era adolescent i vaig començar a llegir-lo, resulta que la poesia que m'interessava era la de l'amic dels pares, i això normalment no passa. Més endavant la relació va ser a través de carta i jo li vaig començar a parlar de temes

"Si hagués de triar un escultor, triaria un basc, que no és Chillida, sinó Oteiza."

concrets, com el silenci, l'horitzó...

I al llarg dels anys un editor em proposà fer un llibre de gravats i vaig escollir el silenci. Vaig parlar amb el Miquel i li vaig dir que li agafaria alguns poemes per fer gravats. Al cap d'un mes em va trucar i em va dir que durant aquell temps només havia escrit sobre el silenci, i aleshores vaig deixar tota la feina que havia fet i vam decidir fer el *Llibre del silenci*. I no sé si farem alguna cosa més en el futur.

—Quins són els darrers projectes en què treballa?

—Tinc per costum no parlar de projectes, perquè a vegades no s'acaben fent realitat. El que sí que explicaré és l'última realitat, que és una gran escultura que he fet i l'han col·locada a l'autopista d'entrada a la Bretanya des de Normandia; representa un homenatge a l'aigua. També treballo al Palau de la Generalitat.

—Què hi ha fet?

—L'arquitecte Joan Rodon, que treballa en la restauració del Palau, em va demanar de canviar una mica alguns elements, com les baranes. I he fet uns elements amb forja que complementen les baranes gòtiques

de pedra. És un treball conjunt entre un arquitecte i un escultor; i el gran al·licient és treballar amb gent de diferents disciplines conjuntament. L'aportació més important que faig al Palau és que actualitzo la forja. Aquesta tècnica, que és ancestral, intento posar-la al dia com han fet altres escultors. Els ferrers s'han quedat obsolets amb els caps de drac que van veure de l'època gòtica, el que fan és Poble Espanyol. Només els escultors renovem la forja, i això és una llàstima.

—La seva obra té molta influència de l'escultura basca?

—No. La meua obra podríem dir que té influència basca, sueca o alemanya. Jo, si hagués de triar un escultor important en la història contemporània de l'art, triaria un basc, que no és Chillida, sinó Oteiza. Al meu parer, aquest senyor ha fet la revolució de l'escultura que a mi m'interessa. Però jo penso més en l'eix que hi ha des del cap de Creus a Finisterre, no només en el País Basc. Ara bé, quan vaig a la Bretanya també m'hi sento proper; crec que en general el món celta em tira molt: Bretanya, Escòcia, Irlanda...

—Ara que hem parlat de noms propis de l'escultura, suposo que la mort de Chillida deixa un buit important...

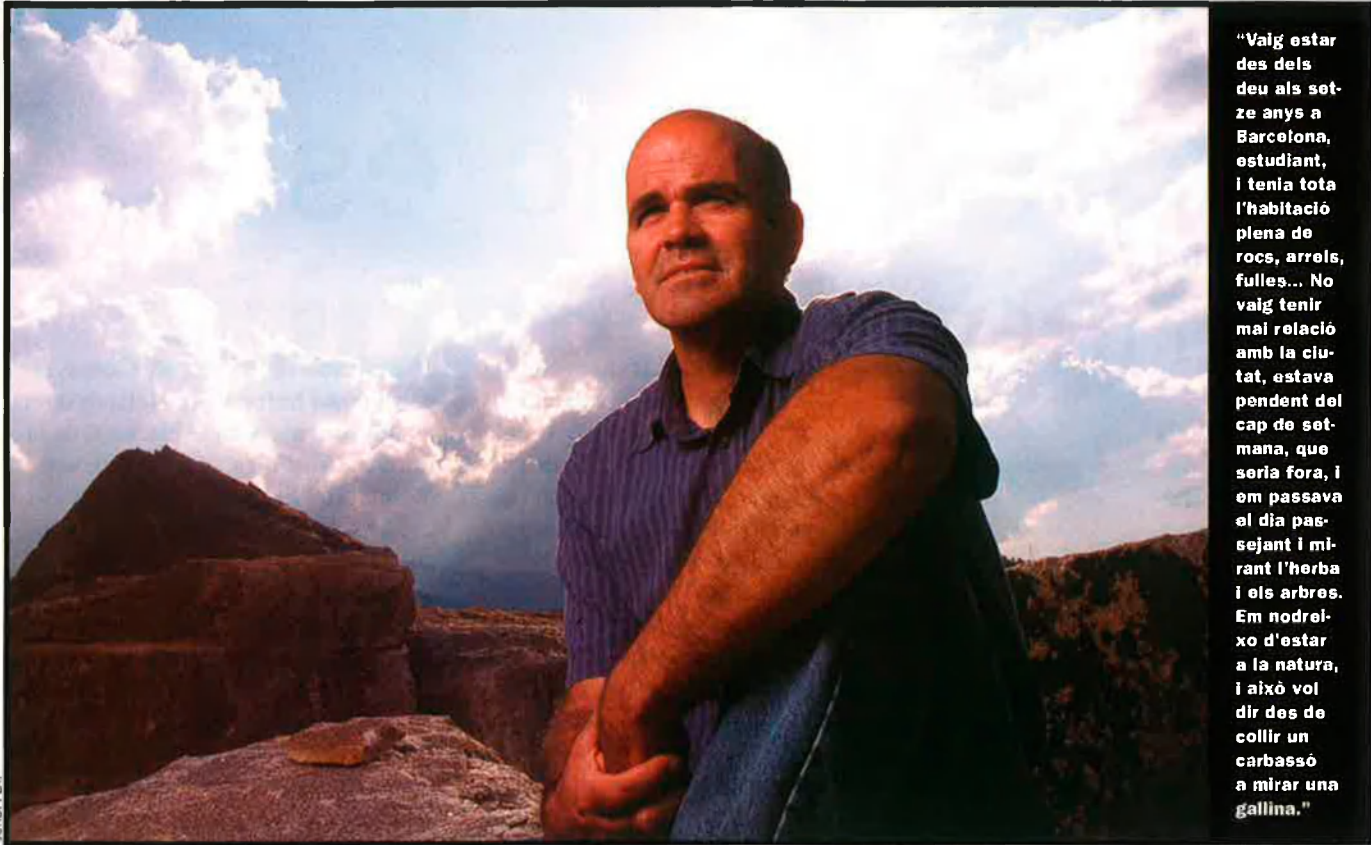
—I tant! És una gran pèrdua. A mi m'ha tocat molt la seva mort. A nivell artístic és molt important, Chillida. Tenia amb ell alguns punts de coincidència, com el fet de treballar sempre amb ferro massís, o bé conceptes com l'horitzó, l'espai, el silenci...

—La pedra és sempre un element molt important en la seva obra...

—Em relaciono amb la pedra d'una manera especial. Crec que no és bo començar a treballar-la i fer-li sanefes, forats... Capto el que em diu el material, no cal entossudir-se a voler donar massa forma a la pedra, perquè moltes vegades se li treu tot el sentit.

—Com veu l'art, en línies generals?

—Jo penso que estem en un moment paradoxal. M'estranya que en les arts es facin coses tan hermètiques i difícils d'entendre en un mo-

"Vaig estar des dels deu als setze anys a Barcelona, estudiant, i tenia tota l'habitació plena de rocs, arrels, fulles... No vaig tenir mai relació amb la ciutat, estava pendent del cap de setmana, que seria fora, i em passava el dia passejant i mirant l'herba i els arbres. Em nodreixo d'estar a la natura, i això vol dir des de collir un carbassó a mirar una gallina."

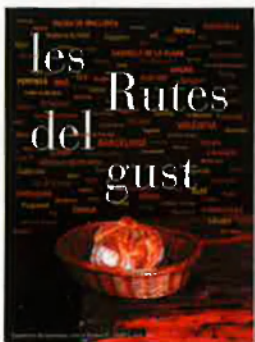
ment en què predomina el menjar ràpid i la cosa fàcil. Estic contrariat; generalment es valora un tipus d'obra que és enginyosa, curiosa, divertida o anecdòtica, i, en canvi, vivim en un món que no és res de tot això. Vull deixar clar, però, que parlo de l'art contemporani que es considera d'avantguarda. Actualment es fa tot tipus d'art. De fet, des d'un punt de vista comptable, el que dona diners és el paisatgisme d'Olot.

—L'art públic que veiem és només responsabilitat de l'artista?

—No vull que sembli que surto en defensa del gremi, però cal deixar clar que quan encarreguen a en Tàpies un projecte per al Palau Nacional, molts el critiquen, i no em sembla bé. La responsabilitat de l'artista és pensar que allà hi va un mitjà i prou. Ara bé, no es critica mai el que li ha encarregat, que és el que accepta que en Tàpies hi posi un mitjà. Als polítics o als

gestors culturals, ningú no els diu mai res, i aquests són els responsables de molt d'art públic... L'artista fa el que pot, el que li surt, el que bonament creu que ha de fer i, aleshores, es pot dir que t'agrada o no, però en cap cas dir que l'artista t'endossa això..., que l'artista té la seva dèria. L'obra pot ser genial, o no, però els artistes fem l'obra tan bé com sabem.

Carles Pont

Les cobertes de 'les Rutes del gust'

Els lectors d'EL TEMPS interessats a tenir les cobertes per a enquadernar els fascicles de 'les Rutes del gust' poden demanar-les, sense cap càrrec, d'alguna d'aquestes maneres:

- Telefonant al 902 131 025
- Enviant aquest anunci, per correu, amb les dades postals a: Av. del Baró de Càrcer, 40, 13a. 46001 VALENCIA
- Enviant-lo per fax amb les dades postals al 963 534 569
- Enviant un missatge electrònic, amb les dades postals, a eltemps@eltemps.com